

Kandidat: 10031

Utvikling av et nytt mål på opplevd avvisning hos single individer

Bacheloroppgave i psykologi

Veileder: Leif Edward Ottesen Kennair

Medveileder: Mons Bendixen

Mai 2022

Kandidat: 10031

Utvikling av et nytt mål på opplevd avvisning hos single individer

Bacheloroppgave i psykologi
Veileder: Leif Edward Ottesen Kennair
Medveileder: Mons Bendixen
Mai 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for psykologi

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Forord og egenerklæring

Et av hovedmålene til bachelorprosjektet «BA10 – Romantisk søking og avvisning: utvikling av måleinstrumenter», var å utvikle mål på aktiv søking, opplevd avvisning og opplevd aksept blant single individer. Dersom man lykkes med utvikling av et mål på opplevd avvisning blant single, kan dette brukes videre for å studere reaksjoner på og konsekvenser av å bli avvist i dating-sammenheng. På sikt vil det kunne føre til et mer nyansert kunnskapsnivå om individer som har vanskeligheter med å skape og opprettholde romantiske relasjoner, slik som individer som identifiserer seg som incel, og hva følgene av dette kan være.

Rammene for prosjektet var utformet på forhånd av respektive veiledere. Måleinstrumentene ble utviklet av bachelorstudentene, og ble inkludert i to ulike spørreundersøkelser utformet av veilederne, sammen med andre validerte mål. Bachelorstudentene bidro til datainnsamling gjennom informering om prosjektet i forelesninger og gjennom utdeling av flyers på campus, samt ved å rekruttere venner og bekjente fra universitetet. Data fra spørreundersøkelsen ble lagt inn i SPSS av veilederne, og metoder for de ulike statistiske analysene ble forklart gjennom undervisning og individuelle veiledningstimer. Aktuelle analyser ble deretter gjort selvstendig. Forskningsartikler om de validerte målene ble gitt av veiledere, og resterende forskning er hentet selvstendig. Oppgaven er formatert etter retningslinjer for APA 7 (Redaksjonen for norsk APA-stil, 2021). Da jeg valgte dette bachelorprosjektet var det incel-problematikken jeg fant spennende, og dermed valgte jeg å fokusere på avvisning blant single individer, i sammenheng med selvaktelse og fiendtlighet, da jeg synes dette er relevant tematikk.

Takk til mine veiledere Leif Edward Ottesen Kennair og Mons Bendixen, for konstruktive tilbakemeldinger på både innhold og statistisk metode. Det har vært spennende og lærerikt å være en del av dette prosjektet og få et innblikk i hvordan utvikling av måleinstrumenter kan foregå.

Sammendrag

Dette bachelorprosjektet har som formål å undersøke om «Opplevd avvisning for single individer» er et reliabelt og valid mål, med gode psykometriske egenskaper. Ønsket på sikt er at måleinstrumentet skal kunne brukes i videre forskning på konsekvenser av og reaksjoner på avvisning blant single individer, for å bidra til et forskningsfelt som tidvis er mangelfullt. Måleinstrumentet ble utviklet gjennom act nomination-metoden, og data har blitt samlet inn fra et spørreskjema distribuert til universitetsstudenter ved NTNU. Det endelige utvalget bestod av 111 respondenter. Faktoranalyse ble gjort for å vurdere underdimensjoner ved målet, og det ble konkludert med at det er endimensjonalt. Dette ble bekreftet gjennom en reliabilitetsanalyse, som indikerer at målet har god reliabilitet som endimensjonalt. For å vurdere målets validitet ble det gjort korrelasjonsanalyser opp mot allerede validerte mål på selvaktelse og fiendtlig sexisme. Resultatene viser støtte til hypotese 1, men ingen støtte til hypotese 2. Analysene tilsier at måleinstrumentet er reliabelt, men ikke nødvendigvis valid. Konklusjonen er at det trengs flere empiriske studier på opplevd avvisning for single individer i dating-sammenheng, samt modifikasjoner på det utviklede måleinstrumentet, for å kunne konstatere mer bastant om dets validitet.

Opplevelsen av å bli avvist av andre mennesker er opprørende, da det å bli avvist kan knyttes til vår personlige verdi innad i en relasjon (Leary, 2001; 2015). Ønsket om en romantisk partner er relatert til behovet mennesket har for tilhørighet, og det å bli avvist av en romantisk partner er noe av det mest smertefulle man kan erfare (Leary et al., 1998; Murray et al., 2006). Som singel er man nødt til å sette seg selv i en sårbar posisjon, med den mulige konsekvensen at man kan bli avvist, både i jakten på kortvarige seksuelle møter og mer forpliktende romantiske relasjoner. Hvilke konsekvenser kan følge det å bli avvist, når man søker romantisk kontakt med et annet menneske?

Behovet for tilhørighet

Behovet for tilhørighet er en medfødt fundamental drivkraft i alle mennesker, og er vist å ha flere positive effekter, som bedre fysisk og psykisk helse, og bedre selvbilde (Baumeister & Leary, 1995; Begen & Turner-Cobb, 2015). Basert på sin forskning på tilhørighet, uttalte Baumeister og Leary (1995) at alle individer har en grunnleggende indre motivasjon til å opprettholde et minimumsantall meningsfulle mellommenneskelige relasjoner. Videre postulerte de at dette ønsket er en konsekvens av vår evolusjonære historie; Naturlig utvalg har gjennom evolusjon favorisert mennesker som har levd i en gruppe og opprettet relasjoner til de andre i gruppen (Baumeister & Leary, 1995; Leary, 2005). Gjennom å være en del av en gruppe, har mennesket sikret seg overlevelse og reprodutiv suksess. I dagens moderne samfunn er ikke tilhørighet like nødvendig for den fysiske overlevelsen, men har heller andre funksjoner, som å gi livet en følelse av mening (King et al., 2016). Opplevelsen av avvisning er like fullt opprivende og angstvekkende på grunn av den biologiske forankringen den har i mennesket, og er noe man naturligvis helst vil unngå. Mennesker er alltid sensitive til indikasjoner på avvisning, selv fra individer man ikke har noen intensjon om å forme sosiale bånd med (Leary, 2005). Også Deci og Ryan (2000), gjennom Self-Determination Theory, uttalte at behovet for

tilhørighet og relasjoner (relatedness) er grunnleggende, og nødvendig for utvikling og velvære. Ønsket om å unngå avvising, i kombinasjon med behovet for tilhørighet, er tenkt å påvirke mye menneskelig atferd (Leary, 2015).

Interessen for tilhørighet og tilknytning kan spores langt tilbake i tid, gjennom kjente fagpersoner, som Freud (1930), Maslow (1968) og Bowlby (1969). Allerede som nyfødt søker barn kontakt og tilknytning til andre individer (Keenan et al., 2016). Trygg og stabil tilknytning til foreldre og omsorgspersoner er nødvendig for en sunn utvikling, og fungerer som en beskyttelsesfaktor for blant annet psykiske vansker. Det å bli avvist av foreldre i barndommen kan føre til negative tilknytningsmønstre og skape en sårbarhet i individet, som kan skape vansker i senere tid (Ainsworth & Bell, 1970; Keenan et al., 2016). Ettersom man blir eldre spiller også andre nære relasjoner en viktig rolle, som venner og romantisk partner. Resultatet av en longitudinell studie av Allen og kolleger (2015) illustrerer dette: Nære relasjoner i ungdomsårene predikerte god helse i voksenalder. Tilhørighet og tilknytning er også knyttet til dødelighet; En metaanalyse av Holt-Lundstad og kolleger (2015) konkluderte med at mangel på sosiale relasjoner er en av flere risikofaktorer for tidligere død.

Reaksjoner på og konsekvenser av avvising

Dessverre er ingen mennesker immune mot sosial og romantisk avvising og de negative konsekvensene det kan ha (Baumeister & Dhavale, 2001). En rekke negative psykologiske og emosjonelle konsekvenser kan knyttes til det å bli avvist, som opplevelsen av fysisk smerte (Eisenberger et al., 2003), angst (Baumeister & Tice, 1990), tristhet og depresjon (Baumeister & Leary, 1995; Buckley et al., 2004), ensomhet (Leary et al., 1998) og redusert selvfølelse (Baumeister & Leary, 1995).

I møte med avvising kan individer reagere med både antisosiale og prososiale holdninger og handlinger mot andre mennesker. Flere eksperimentelle studier har vist at

mellommenneskelig avvisning er assosiert med verbal og fysisk aggresjon, og at det kan føre til økt sinne og fiendtlighet hos den avviste parten, både rettet mot tilfeldige individer, og mot individet som utførte avvisningen (Twenge et al., 2001; Buckley et al., 2004; Schaafsma & Williams, 2012; Andrighetto et al., 2019). Det å opptre prososialt i møte med avvisning virker logisk, da det vil være med på å bygge opp nye relasjoner og gjenopprette tilhørighet. Antisosial oppførsel i etterkant av avvisning, spesifikt rettet mot utenforstående mennesker, er evolusjonært sett paradoksalt, da det gjør det vanskeligere å skape tilhørighet (Baumeister et al., 2007). En studie av Maner og kolleger (2007) viste at det å tenke tilbake på en hendelse, og det å oppleve en hendelse der man ble ekskludert, gjorde at deltagerne fikk et sterkere ønske om å møte andre mennesker og ønsket å oppfatte andre mennesker mer positivt. Samtidig så man at deltagerne hadde et mer fiendtlig syn på menneskene som hadde avvist dem. Dette impliserer at når behovet for tilhørighet er truet eller fjernet, ønsker man å finne tilbake til det, og man kan tolke det slik at følelsen av ekskludering og avvisning trigger et behov for å beskytte seg mot videre avvisning ved antisosial handling, men også et ønske om tilhørighet.

Selvaktelse og avvisning

Ifølge sosiometerteorien, utformet av Mark Leary (2005), er selvaktelse et indre barometer for i hvilken grad individer oppfatter at de er verdsatt og sosialt akseptert av andre. Teorien forklarer at selvaktelse er forankret i relasjonene våre til andre mennesker og at behovet for tilhørighet er medfødt og evolusjonært, fordi overlevelse gjennom historien har vært avhengig av gruppetilhørighet. Gjennom opplevde endringer i selvaktelse har man kunnet vurdere sine sosiale evner og relasjoner, og ved truet eller endre relasjonell verdi, slik som avvisning, har systemet motivert til atferdsendring slik at man ikke mister tilhørigheten. Ifølge denne teorien har ikke selvaktelse i seg selv noen verdi, men er nyttig på grunn av dens funksjon. Selvaktelse, eller selvbilde, kan beskrives som holdninger man har til seg selv, og

forstås både som noe stabilt i selvet, såkalt trekk-selvaktelse (trait self-esteem), og som noe mer dynamisk og situasjonsbetinget, såkalt tilstand-selvaktelse (state self-esteem) (Leary, 1999). Ens selvbilde kan med andre ord være svingende og stødig på samme tid.

Når mennesker skal velge romantisk partner, er attraktivitet (hvor attraktiv man synes den andre er) en sentral faktor (Fletcher et al., 1999). Både i kortsiktige relasjoner og når det gjelder mer langvarige romantiske forpliktelser, er attraktivitet en sterk prediktor for om man velger å uttrykke romantisk interesse for et annet individ (Eastwick et al., 2013). Det at utseende, både for menn og kvinner, spiller en rolle ved valg av partner er et velkjent evolusjonært fenomen, og kan føre til tolkning av romantisk avvisning som et tegn på at man ikke er attraktiv nok for den avvisende parten (Harrington & Overall, 2021). Buss (1989) sine studier om partnerpreferanser har vist at menn ved valg av partner vektlegger utseende mer, og helst velger yngre partnere, mens kvinner vektlegger status og økonomisk evne, og helst velger eldre partnere. Dette er bevist gjentatte ganger i ettertid, også på tvers av kulturer (Buss, 1989; Shackelford et al., 2005; Maestripieri et al., 2014; Walter et al., 2020). Dette har bakgrunn i evolusjon og kan knyttes til ulikheten i foreldreinvestering og reproduktiv kapasitet for kvinner og menn. For kvinner krever det mer tid og krefter å bære fram et barn enn det gjør for menn, samt at kvinner har et kortere reproduktivt tidsrom enn menn, og kvinner må dermed sikre seg reproduksjon med en partner som kan være til stede og forsørge familien. For menn er det viktigere å reprodusere med en kvinne som er attraktiv og ung, fordi dette er gode tegn på fertilitet. En studie av Feingold (1991) så på sammenhengen mellom objektiv attraktivitet og partnervalg hos menn og kvinner, og fant at sammenhengen mellom romantisk popularitet og attraktivitet var sterkere for kvinner enn for menn. Kroppslig selvaktelse, som måles i denne studien, er et subjektivt mål og kan ikke direkte sammenlignes med objektiv attraktivitet, men studien av Feingold impliserer at avvisning hos kvinner i større grad korrelerer med fysisk selvaktelse enn det gjør for menn. En studie som tok for seg sosiometer-teorien viste at kvinner

i større grad enn menn rapporterte om lavere selvbilde etter å ha blitt avvist basert på fysisk attraktivitet, mens menn i større grad enn kvinner rapportert om lavere selvbilde etter å ha blitt avvist basert på status-baserte faktorer (Pass et al., 2010). Harrington og Overall (2021) fant at ved romantisk avvisning er kvinner mer tilbøyelige for negativ kroppslig selvaktelse enn menn. Sett fra et evolusjonært perspektiv virker dette logisk: Der kvinner ved avvisning tolker det som at de ikke er attraktive nok for den andre parten og videre kan utvikle et negativt syn på egen kropp, vil menn ved romantisk avvisning oppleve lavere selvaktelse på andre områder, da de ikke i like stor grad knytter avvisning til utseende, men heller til andre aspekter enn det kroppslige.

Fra et sosiokulturelt perspektiv, er kvinner mer sosialisert til å fokusere på sine ytre egenskaper, som utseende og vekt, heller enn andre faktorer, som helse og status (Park et al., 2009). I den vestlige verden blir kvinners attraktivitet stadig putt under lupen, i tillegg til at kvinner i større grad enn menn bedømmes på fysisk attraktivitet i romantiske sammenhenger (Fletcher et al., 1999). På generell basis opplever kvinner flere sexistiske hendelser enn menn, ofte i form av nedverdiggende kommentarer og objektivisering av kropp, noe som fører til redusert selvbilde og negative emosjoner (Swim et al., 2001). Objektivisering av kropp, både fra menn og fra medier, kan være årsaken til at kvinner selv har mye fokus på utseende og egen kropp. Dette kan føre til at kvinner på generelt grunnlag føler et større ytre press enn menn når det kommer til kropp, utseende og attraktivitet. Den stadige evalueringen av kvinners utseende gjør dem både mer utsatt for å vurdere seg selv basert på opplevd attraktivitet, samt mer utsatte for kroppslig misnøye, enn menn (Fredrickson et al., 2011).

Fiendtlig sexisme og avvisning

Ulike historisk forankrede synspunkter om kjønn er det som ligger til grunn for de tradisjonelle kjønnsrollene vi finner i dagens samfunn (Glick & Fiske, 2001). Ambivalent sexisme må ses i sammenheng med kvinners historisk lavere status i forhold til menn, og er holdninger som bidrar til å opprettholde slike ubalanserte kjønnsmessige samfunnsordninger. Fiendtlig sexisme, som måles i denne studien, er en underkategori av ambivalent sexisme, og beskriver antagonistiske holdninger og fordommer mot kjønn. Glick og Fiske (2000) postulerte at mannlig dominans er det som skaper fiendtlig sexisme mot kvinne, også kalt misogyni, fordi det fører til undertrykking av kvinner som utfordrer menns historiske makt i samfunnet, slik som feminister, karrierkvinner og kvinnelige ledere (Glick et al., 1997; Glick et al., 2000; Masser & Abrams, 2004). Menn som skårer høyt på fiendtlig sexisme mot kvinner har anti-feministiske og kvinnehatende holdninger som impliserer at hvis kvinner får makt innenfor samfunnet, er det på menns bekostning (Glick & Fiske, 2001). Fiendtlig sexisme blir et uttrykk for kvinners makt over menn i en heterofil relasjon, ettersom mannen er avhengig av kvinnen for å reprodusere og for å tilfredsstille sine seksuelle behov (Glick & Fiske, 1996). Denne avhengigheten er en faktor som øker risikoen for å bli avvist og såret (Murray et al., 2006), og kan føre til et ønske om kontroll for å beskytte seg for negative konsekvenser. I en studie av Bendixen og Kennair (2017), der studenter fra universitet og videregående skole svarte på blant annet Ambivalent Sexism Scale, viste at mannlige studenter rapporterte om høyere fiendtlig sexisme mot kvinner, enn kvinner gjorde. Dessuten, avvisning er vist å føre til mer fiendtlige responser blant menn enn blant kvinner. Andrighetto og kolleger (2019) utviklet en online dating-plattform og rekrutterte heterofile deltagere ved å informere om at studien var en test av plattformens brukervennlighet. I studien ble deltagerne avvist av fiktive individer av motsatt kjønn. Det ble også tatt i bruk ulike mål for å kartlegge deltagernes aggressive tendenser og fiendtlige holdninger mot motsatt kjønn. Resultatene av studien viste at avvisning førte til en

økning i fiendtlighet hos menn, både mot de spesifikke kvinnene som avviste dem og mot kvinner generelt. Blant kvinner så man ikke den samme reaksjonen; kvinner som ble avvist opplevd samme mengde affekt knyttet til avvisning som menn, men avvisning førte ikke til en økning i fiendtlighet mot de som avviste, eller mot det mannlige kjønn.

Andre empiriske studier har vist at ulike mannlige og kvinnelige faktorer har en innvirkning på reaksjoner på romantisk avvisning blant menn. En eksperimentell studie av Blake og kolleger (2018) viste at menn som ble avvist av seksualiserte kvinner viste mer aggressiv atferd grunnet en økt aktivisering av seksuell målsetning (sex goal activation), sammenlignet med når de ble avvist av en ikke-seksualisert kvinne. Resultatene av studien indikerer at ved opphisselse, som fører med seg økt ønske om seksuell aktivitet med den aktuelle kvinnen, vil romantisk avvisning kunne oppfattes som mer provoserende, og kan dermed føre til aggressiv atferd rettet mot kvinnen. Flere korrelasjonsstudier som har sett på reaksjoner på avvisning, har inkludert betydningen av ulike faktorer som sensitivitet mot avvisning (rejection sensitivity. Romero-Canyas et al., 2010) sosial dominansorientering (Social Dominance Orientation. Kelly et al., 2015) og maskulin ærestro (masculine honor beliefs. Stratmoen et al., 2018), og studiene viste at høyere skåre på disse faktorene har sammenheng med fiendtlighet og aggressiv atferd mot kvinnelige partnere. Menn som skårer høyere på fiendtlig sexisme vil også i større grad utviser fysisk og verbal aggresjon mot sine partnere (Forbes et al., 2004), noe som kan knyttes til deres forsøk på å opprettholde makt i relasjonen. I en kvalitativ undersøkelse av 15 skoleskytinger i USA, fant Leary og kolleger (2003) at i tilnærmet alle tilfellene hadde gjerningspersonen opplevd avvisning, enten sosialt og romantisk, samt ekskludering og/eller mobbing av sine medelever. På bakgrunn av de aktuelle studiene ser man at når kvinner avviser menn kan det tolkes som en utvisning av deres seksuelle makt, noe som truer menns sosiale status og historiske patriarkalske dominans over kvinnen, som videre kan føre til fiendtlige holdninger, sexisme og aggressiv oppførsel.

Ekstreme følger av avvisning

For de fleste mennesker er opplevelsen av avvisning kortvarig og flyktig. For andre er det dog ikke slik, og opplevelsen av avvisning og utenforskap er med dem over lengre tid. Dette kan ha som nevnt ha uheldige konsekvenser, slik som negativ affekt, nedsatt selvbilde og ensomhet. De siste årene har man sett et økende fokus på spesielt menns psykiske helse, og også et økt mediafokus på potensielle dystre konsekvenser av det å være mann og stå utenfor samfunnet. En analyse av data hentet fra SHoT¹, viste en betydelig økning i ensomhet fra 2014 til 2018 blant universitetsstudenter i Norge, spesielt blant menn (Hysing et al., 2020). Den samme undersøkelsen har senere dokumenterte en fortsatt økningen av ensomhet blant universitetsstudenter, fra 30% i 2018 til 54% i 2021 (Sivertsen, 2021).

I 2014 drepte 22 år gamle Elliot Rodger 6 mennesker og tok til slutt sitt eget liv i Isla Vista, California (Jaki et al., 2019). I forkant av angrepet publiserte Rodger (2014) et autobiografisk manifest, samt en video der han forklarte bakgrunnen for angrepet: At han gjennom hele sitt liv hadde blitt avvist av jenter som ikke ville ha ham, og at også resten av samfunnet hadde utstøtt ham (New York Times, 2014). Rodger har i ettertid blitt hyllet i diverse nettbaserte forum, av individer som kaller seg selv incel. Begrepet incel er et akronym for "involuntary celibate" (ufrivillig sølibat), og består av ensomme menn som opplever det å være i ufrivillig sølibat (Labbaf, 2019; Sugiura, 2021). Subkulturen samles på ulike diskusjonsforumer på nett, der de deler tanker om vold og hatefulle ytringer om samfunnet, suksessfulle menn og kvinner, og i de mest ekstreme tilfellene også mot ulike minoriteter (Labbaf, 2019; Rummelhoff, 2020). Individene i miljøet er åpenbart svært preget av ensomhet, selvforakt, og nedsettende tanker om seg selv. Før Rodgers angrep i 2014 var incel-begrepet relativt ukjent, men dette angrepet, samt senere lignende hendelser inspirert av Rodger, har de siste årene ført til et økt søkelys fra media på denne subkulturen (Daly & Reed, 2021). Incel

¹ Studentenes helse- og trivselsundersøkelse

sin forklaring på at de ikke får seg partner er basert på forenklete tanker om biologiske teorier, som er svært deterministiske (Baele et. al., 2021; Daly & Reed, 2021). Utgangspunktet er at deres «dårlige» utseende og mangel på sosiale antenner, samt deres mislykkethet i arbeidslivet og på andre områder i livet, er genetisk bestemt og ikke mulig å endre på. Videre tenker de at kvinnen er biologisk anlagt til å kun trekkes mot rike, kjekke og suksessfulle menn, en gruppe som ikke inkluderer incels. Samtidig beskriver de et hierarki der kvinnen har en seksuell dominans over menn, ettersom menn er avhengig av kvinnen for sex. Kombinasjonen av incels «dårlige genetik» og kvinners seksuelle dominans, gjør at incels havner på bunnen av dette hierarkiet og at ingen kvinner vil ha dem.

Tidligere forskning på incels er begrenset, men noen studier har undersøkt diskurser og holdninger blant incels på diverse nettforum (Jaki et al., 2019; Baele et al., 2021). Det er vist at det å oppleve ufrivillig sølibat, selv når man er i et parforhold, er assosiert med avvisning, emosjonell frustrasjon, depresjon og nedsatt selvbilde (Donnelly & Burgess, 2008). Videre er avvisning og sosial ekskludering vist å være knyttet til åpenhet for ekstreme grupper (Rudert et al., 2019) og aggressiv atferd (Forgas et al., 2011), noe man ser kulminere i miljøer som incel. «Reform – ressurscenter for menn» publiserte i januar 2022 en rapport der de gjennom en rekke kvalitative intervjuer med individer som identifiserer seg som incel, har forsøkt å kartlegge norske incels og deres opplevelser (Reform, 2022). Funnene i rapporten reflekterer resultater fra tidligere forskning på incels, og belyser problematikk som ensomhet, vanskeligheter med nære relasjoner, dårlig selvbilde og forhold til egen kropp, utfordringer knyttet til en opplevd forventning til maskulinitet i samfunnet, og stigma knyttet til å dele at man har det vanskelig, både med andre individer og med helsevesenet. Deres opplevelser belyser det faktum at man trenger mer forskning på feltet, og vitner om mangel på empati og forståelse for deres situasjon, noe som er etterlyst av fagpersonell (Sundquist, 2021) (Kennair, 2020). Basert på denne

rapporten er det tydelig at hovedutfordringen for incels er deres forhold til seg selv, samt å finne sin plass i samfunnet.

Behovet for forskning

Utenforskap og avvisning er vondt, og på bakgrunn av de potensielt dystre følgene knyttet til avvisning og ekskludering, sammen med fremveksten av bevegelser som incel, er avvisning og dets konsekvenser aktuelt å undersøke. Ettersom eksisterende forskning på avvisning og konsekvenser av det hovedsakelig er basert på avvisning i parforhold, er behovet for utdypende forskning på tematikken blant single og individer uten partner dermed stort. Incelkulturen består av menn som, i tillegg til å uttrykke fiendtlige holdninger mot kvinner, også daglig opplever nedsatt selvbilde og ensomhet, og føler seg ekskludert fra resten av samfunnet. Når man tar i betraktning at menn i de fleste land har økt risiko for selvmord (Coleman, 2015) og topper selvmordsstatistikken også i Norge (FHI, 2021), samt de dokumenterte diskusjonene blant incels om depresjon, ensomhet og selvmordstanker (Daly & Reed, 2021), er dette en skremmende utvikling i samfunnet, som vitner om behov for mer kunnskap.

Formål, problemstilling og hypoteser

Formålet med denne studien er å forsøke å utvikle et måleinstrument for opplevd avvisning blant single, samt å se på sammenhengen mellom mulige konsekvenser avvisning kan ha. Vellykket utvikling av et slikt måleinstrument vil på sikt kunne gi forskningsfeltet uvurderlig informasjon, som kan brukes for å forebygge ekstreme konsekvenser som kan komme av avvisning og sosial ekskludering. Utvikling av dette måleinstrumentet er et skritt på veien for å kunne fordype seg i opplevelsen av avvisning, og reaksjoner og konsekvenser av det. Problemstillingen for studien er satt til: Kan vi utvikle et valid og reliabelt måleinstrument

for opplevd romantisk avvisning hos single individer? Eksisterende forskning om at konsekvenser av avvisning for ens selvbilde (Pass et al., 2010; Kavanagh et al., 2010), samt studier som viser at avvisning kan knyttes til fiendtlighet, kvinnehat og aggressive reaksjoner (Forbes et al., 2004; Schaafsma & Williams, 2012; Andrighetto et al., 2019), er bakgrunn for studiens hypoteser. Basert på nevnt forskning er det rimelig å anta at det er kvinner som i størst grad påvirkes negativt i syn på egen kropp ved avvisning av det motsatte kjønn, samt at menn i større grad enn kvinner vil oppleve fiendtlig sexistiske holdninger ved avvisning av motsatt kjønn, og det er satt to hypoteser, H1: Det å bli romantisk avvist som singel, vil korrelere negativt med kroppslig selvaktelse, men sterkere hos kvinner enn hos menn, H2: Det å bli romantisk avvist som singel, vil korrelere positivt med fiendtlig sexisme mot det motsatte kjønn for menn, ikke kvinner. Videre i studien vil opplevd avvisning blant single kun omtales som avvisning, dersom ikke annet presisering er nødvendig.

Metode

Design og utvalg

Deltagerne ble rekruttert fra ulike fakulteter ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) i Trondheim, i løpet av vårsemesteret 2022. Utvalgsmetoden brukt i denne studien beskrives som bekvemmelighetsutvalg, som betyr at utvalget velges ut ifra hva som er enklest og faktisk mulig for prosjektet. Det var totalt 133 individer som svarte på spørreskjemaet for single individer. Det er ikke mulig å si noe om responsrate, da det ikke finnes oversikt over nøyaktig hvor mange som fikk invitasjon til å delta, men det er nærliggende å anta at responsraten er lav.

Data ble selektert for de som identifiserte seg selv som kvinne eller mann, de som var heterofile, de som aktivt samtykket til bruk av innsamlet data og de som svarte at de var single eller i et uforpliktende forhold. Det gjenstod da 111 deltagere som var godkjent for analyse. 58 (52%) av de som svarte var menn, mens 53 (48%) var kvinner. Deltagere ble bedt om å oppgi alder i hele år i to siffer. Alderen til kvinnene varierte fra 18 til 30 år, og alderen til menn varierte fra 18 til 29 år. Gjennomsnittsalder for kvinner og menn var henholdsvis 21.7, SD = 2.16, og 21.8, SD = 2.44. 98 deltagere (88%) rapporterte at deres høyeste fullførte utdanning var videregående skole, 10 deltagere (9%) rapporterte at deres høyeste fullførte utdanning var 3-4 årig universitetsutdanning (bachelor), og 3 deltagere (3%) rapporterte at deres høyeste fullførte utdanning var 5-6 årig universitetsutdanning (master). 44 deltagere (40%) rapporterte at de aldri tidligere hadde vært i et varig, forpliktende forhold, 42 (38%) rapporterte at de tidligere hadde vært i ett slikt forhold, 17 (15%) hadde vært i to slike forhold, 4 (4%) hadde vært i tre slike forhold, og 4 (4%) hadde vært i fire slike forhold.

Prosedyre

Informasjon om undersøkelsen ble distribuert via emnekoordinator til deltagerne. Bachelorstudentene bidro ved å informere om undersøkelsen i ulike forelesninger, delte ut flyers på diverse campus ved NTNU, samt rekrutterte bekjente fra universitetet. Deltagerne besvarte spørreskjemaet ved å skanne en QR-kode eller gå inn på en link til et elektronisk spørreskjema på plattformen nettskjema.no². I tråd med universitetets reglement ble det ikke gitt noen insentiver eller kurspøeng for å delta i studien. Etersom personopplysninger ikke behandles, var det ikke nødvendig med videre godkjenning av studien fra NSD³ (NSD, u.å.). Forskningsetiske retningslinjer (NESH, 2021) ble tatt i betraktning ved utarbeidelse og gjennomføring av studien.

Det ble informert om at deltagelse var frivillig, at man kunne trekke seg når som helst i løpet av prosessen, og at deltagelse var helt anonymt; Ingen personopplysninger eller IP-adresse ble registrert. Deltagerne ble informert om at de måtte være fylt 18 år for å delta, og at det kunne være greit å sitte et skjermet sted, da noen av spørsmålene ville være av følsom art. Det ble informert om at resultater av studien ville bli publisert i vitenskapelige artikler og på internasjonale konferanser. Kontaktinformasjon til prosjektets ansvarlige var også tilgjengelig.

² En sikker tjeneste for innsamling av data på nett utviklet av UIO.

³ Personvernombudet for Forskning.

Instrumenter

Spørreskjemaet var basert på selvrapporing og inneholdt spørsmål om en rekke demografiske faktorer, som alder, kjønn, seksuell orientering, nåværende sivilstatus og høyeste fullførte utdanning. I tillegg var det inkludert spørsmål fra allerede etablerte og validerte mål på personlighetstrekk, sosial og emosjonell ensomhet, seksuelle erfaringer, holdninger og fantasier, kroppslig selvaktelse, personlig opplevd verdi på dating-markedet (mate-value) og fiendtlig sexisme mot menn og kvinner. Deltagerne svarte også på spørsmål utviklet gjennom en «act nomination»-prosess, som omhandlet aktiv søking etter kortvarige seksuelle møter, aktiv søking etter partner for lengre, forpliktende forhold, opplevd avvisning og opplevd aksept. Fokus for denne oppgaven vil være data fra målet på opplevd avvisning, selvaktelse og fiendtlig sexisme. Alle analyser av data er gjennomført i IBM SPSS Statistics versjon 27.

Fiendtlig sexisme mot kvinner og menn. Deltagerne svarte på en forkortet versjon av et mål på fiendtlig sexisme (kjønnssjåvinisme), Ambivalent Sexism Scales toward Women and Men (ASI/AMI), originalt utviklet av Glick og Fiske (Glick & Fiske, 1996; 1999). Bendixen og Kennair (2017) har forkortet målet, til 8 testledd som måler fiendtlig (hostile) sexisme og 8 testledd som måler velviljet (benevolent) sexisme. I denne studien ble kun de 8 testleddene som målte fiendtlig sexisme brukt, henholdsvis 4 testledd som målte fiendtlig sexisme mot kvinner og 4 testledd som målte fiendtlig sexisme mot menn. Målet ble vurdert på en 5-punkts Likert-skala fra 1 (svært uenig) til 5 (svært enig). Eksempel på utsagn som måler fiendtlig sexisme mot menn er «De fleste menn snakker om at de er for likestilling, men takler ikke å ha en kvinne som er likestilt». Eksempel på utsagn som måler fiendtlig sexisme mot kvinner er «Kvinner prøver å oppnå makt ved å få kontroll over menn». For begge målene var reliabiliteten (Cronbach's alpha) noe under kriteriet på .70 (Field, 2018): 4-testledd fiendtlig sexisme mot kvinner (Hostility toward Women, HW), $\alpha = .61$; 4-testledd fiendtlig sexisme mot menn

(Hostility toward Men, HM), $\alpha = .65$. I studien til Bendixen og Kennair (2017) ble alpha målt til henholdsvis .74 (HW) og .67 (HM).

Selvaktelse. For å måle selvaktelse svarte deltagerne på en norsk oversettelse av «The State Self-Esteem Scale» (SSES, DiTommaso et al., 2004). SSES er et mål på grad av selvaktelse hos voksne individer «her og nå», og er basert på Janis-Field Feelings of Inadequacy Scale. SSES består av tre ulike subskalaer som måler henholdsvis selvaktelse i forbindelse med kropp og utseende (appearance), i sosiale settinger (social) og prestasjon (performance). I denne studien var det kun de 6 testleddene som reflekterte selvaktelse i forbindelse med kropp og utseende som var inkludert, og blir videre omtalt som «kroppslig selvaktelse». To testledd ble reversert (etter instruksjon: Heatherton & Polivy, 1991). Eksempel på operasjonalisering av målet er utsagn som «Jeg er fornøyd med hvordan kroppen min ser ut akkurat nå» og «Jeg er misfornøyd med vekten min». Målet ble vurdert på en 5-punkts Likert-skala som gikk fra 1 (stemmer svært dårlig) til 5 (stemmer svært godt). Reliabiliteten var god: $\alpha = .87$.

Opplevd avvisning. Opplevd avvisning består av 14 testledd, og ble operasjonalisert i spørreskjemaet med følgende utsagn: «På hvilke måter har du opplevd å bli avvist når du aktivt har søkt partnere for kortvarige seksuelle møter eller mer langvarige, forpliktende forhold?» Deltagerne ble bedt om å oppgi antall ganger de har opplevd de 14 ulike måtene å bli avvist på i løpet av den siste måneden. Målet ble vurdert på en 5-punkts Likert-skala, med svaralternativene 0 = ingen ganger, 1 = én gang, 2 = 2-3 ganger, 4 = 4-5 ganger, og 5 = mer enn fem ganger. Målet for opplevd avvisning ble utformet gjennom en act nomination-prosess. Act nomination er en datainnsamlingsmetode for å identifisere mye utbredte adferdsmessige konsepter, pionert av Buss og Craik (1983). I utgangspunktet er act nomination den første fasen av en overordnet metode kalt act frequencies og fungerer som en «bottom-up»-metode som kan komplimentere «top-down»-prosesser (Buss, 2021). Act frequencies går ut på å samle inn en stor mengde atferdsmessige handlinger som faller innenfor en viss kategori; I dette tilfellet

måter å oppleve avvisning på når man er single. Den andre fasen, prototypical rating handler om å identifisere og fordele de ulike handlingene som er sentrale og perifere for det spesifikke temaet, og deretter forkorte listen med handlinger.

Listen med atferdsmessige handlinger knyttet til opplevd avvisning for single ble utformet av bachelorstudentene, gjennom å skrive ned egne erfaringer med avvisning, samt gjennom innspill fra venner. Den originale listen bestod av 96 konsepter. Deretter ble forslagene filtrert og redusert ved å fjerne forslag som flertallet oppfattet som lite sannsynlig, overlappende konsepter, samt konsepter som var vage (eks: «blir friendzonen uten at personen eksplisitt har sagt at han eller hun ikke er interessert») eller som inneholdt flere handlinger (eks: «møte personen, men få beskjed etterpå at personen ikke vil møtes igjen»). Videre ble resterende forslag kategorisert, og etter den første reduksjonen bestod listen av 47 forslag. Neste steg i prosessen var prototyping, der de mindre sentrale konseptene ble fjernet. De 14 testleddene som stod igjen, var de som bachelorgruppen mente var de mest representative forslagene for avvisning. Disse 14 testleddene ble så inkludert i spørreskjemaet som et måleinstrument. Spørreskjemaet i sin helhet ble innledningsvis pilotert på bachelorstudentene, deretter revidert, der skrivefeil ble rettet opp og nødvendig omformuleringer ble gjort, før det ble sendt ut til et større utvalg studenter.

Resultater

Deskriptiv statistikk for avvisningsvariabler

Deskriptiv statistikk over ulike typer avvisning for hele utvalget er vist i Tabell 1. Den mest frekvente måten å bli avvist på var testledd 1 (Ble ignorert («ghosting», den andre svarte ikke på meldinger, blokkerte, etc.)). 2 deltakere (2%) rapporterte å ha opplevd det mer enn 5 ganger den siste måneden, 3 (3%) hadde opplevd det 4-5 ganger, 12 (11%) hadde opplevd det 2-3 ganger, 28 (25%) hadde opplevd det 1 gang, og 66 (59%) hadde aldri opplevd det.

Den minst vanlige måten å oppleve avvisning på for det samlede utvalget var testledd 7 (Den andre ønsket ikke dele kontaktinfo). Resultatet viser at 4 deltakere (4%) rapporterte å ha opplevd det mer enn 1 gang den siste måneden og 107 (96%) hadde aldri opplevd det.

Tabell 1*Deskriptiv statistikk for avvsningsvariabler (N = 111)*

Avvsningsvariabler	M	SD
Ble ignorert («ghosting», den andre svarte ikke på meldinger, blokkerte etc.) (testledd 1)	.62	.92
Den andre virket uengasjert i samtaler (testledd 5)	.57	.92
Den andre gjengjeldte ikke dine initiativ (testledd 10)	.53	.84
Den andre ga oppmerksomhet til noen andre (testledd 9)	.46	.75
Den andre ga deg stadig håp, men det utviklet seg ikke til noe mer («breadcrumbing») (testledd 8)	.45	.83
Den andre ga direkte uttrykk for at han/hun ikke var interessert (testledd 4)	.37	.69
Den andre kom med unnskyldninger for å ikke møtes (testledd 6)	.32	.67
Den andre snudde seg vekk (testledd 2)	.29	.74
Den andre unngikk blikket ditt (testledd 3)	.29	.68
Den andre sa noe sårende eller krenkende (testledd 13)	.11	.37
Den andre gjorde seg utilgjengelig for kontakt (feks., blokkering på sosiale medier) (testledd 12)	.10	.38
Den andre dukket ikke opp til en avtale (testledd 11)	.09	.48
Du fikk vite gjennom andre at den andre ikke var interessert i deg (testledd 14)	.05	.23
Den andre ønsket ikke dele kontaktinfo (testledd 7)	.04	.19

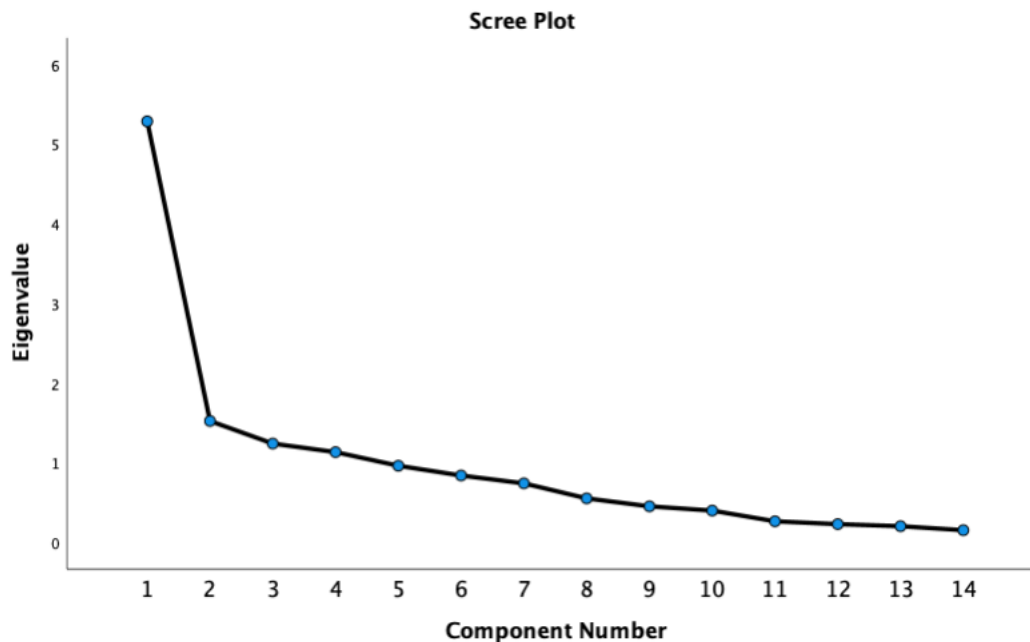
Faktoranalyse

Det ble gjort en eksplorerende faktoranalyse, prinsipal komponentanalyse (PCA), med oblique rotasjon (direct oblimin), for å undersøke om målet har underliggende dimensjoner. Det ble valgt oblique rotasjon framfor ortogonal rotasjon, fordi det er forventet at de eventuelle underliggende komponentene viser en viss korrelasjon med hverandre, ettersom dataen omhandler mennesker og psykologiske fenomener. Ved å se på KMO-verdien (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy), som skal være høyere enn .50, og Bartlett's test of sphericity, som skal være signifikant (Field, 2018, s.1014; Carpenter, 2018), kan man få en indikator på om datasettet har gode forutsetninger for å deles i dimensjoner. Bartlett's test er i dette tilfellet signifikant, $p < .001$, og KMO viser en verdi på .77, som indikerer at faktoranalyse er passende for vårt utvalg. I forkant av en PCA er det nyttig å inspisere Correlation Matrix, da korrelasjonenes styrke kan vitne om faktoranalyse er passende eller ei. I vårt tilfelle viser Correlation Matrix en del korrelasjoner under .3, noe som kan indikerte at faktoranalyse ikke nødvendigvis vil gi gode resultater (Carpenter, 2018).

For å avgjøre antallet komponenter som skal ekstraheres, ser man på eigenverdien. Eigenverdi sier oss noe som hvor stor del av variansen som forklares ut ifra den gitte komponenten (Field, 2018, s.1005). Ulike kriterieverdier for eigenverdi ekstraherer et ulikt antall meningsfulle komponenter: Kaisers kriterium beholder komponenter med en eigenverdi over 1, mens Joliffes kriterium beholder komponenter over 0.7. Både Kaisers og Joliffes kriterium overvurderer hvor mange komponenter som skal beholdes, Joliffes i større grad enn Kaisers. Basert på denne informasjonen faller valget i dette tilfellet på Kaisers kriterium.

Resultatet av faktoranalysen på 14 testledd over opplevd avvisning, med Kaisers kriterium og oblique rotasjon, trakk ut fire komponenter. Den første komponenten som ble ekstrahert hadde en eigenverdi på 5.3, mens den neste hadde en eigenverdi på 1.5. En visuell inspeksjon av Scree Plot, som kan ses som Figur 1, viser et brått bøyingspunkt (point of

inflexion) i komponent 2. Basert på Scree Plot kan man argumentere for at komponent 2 er avskjæringspunktet og at man kun skal beholde 1 komponent, fordi vinkelen mellom komponent 1 og komponent 2 er relativt bratt.

Figur 1.

Scree Plot fra SPSS, som viser en grafisk framstilling over komponentenes eigenverdi.

Undersøkelse av Pattern Matrix viste at testledd 6 kryssladet med verdi over .40 på komponent 1 og 3, med nærmest lik ladning på begge komponentene (.42 og .46). Kryssladninger kan være problematisk, da det kan indikere at de ulike komponentene måler overlappende konsepter, eller at testleddet som krysslader ikke er passende for å skille mellom konseptene (Field, 2018, s.1035). Inndelingen av de ulike testleddene i komponenter var svært lite fornuftig og til tider problematisk, av ulike årsaker. I komponent 3 så man en samling av testledd som illustrerer indirekte avvisning og direkte avvisning. Videre bestod to av fire komponenter av kun to testledd, noe man kan argumentere for at er for få, da færre enn tre testledd kan gjøre det uklart om komponenten måler den spesifikke dimensjonen nøyaktig og dekkende nok (Carpenter, 2018).

De samme utfordringene var tydelige ved konseptuell tolkning av ekstraksjon av både 3 og 2 komponenter. Ved ekstraksjon av 3 komponenter var det en større mengde kryssladninger blant testledd, i tillegg til at fordeling av testledd i komponenter ikke var logisk konseptuelt sett. Ved ekstraksjon av 2 komponenter havnet 10 testledd i samme komponent, 2 komponenter havnet i én komponent, samtidig som 2 testledd ikke ladet over .3 på noen av komponentene.

Ved gransking av testleddenes ordlyd er det tydelig mye konseptuell overlapp i handlingene. På bakgrunn av informasjonen om Kaiserkriteriets overvurdering av antall komponenter, en visuell inspeksjon av Scree Plot, og en konseptuell vurdering av ekstraksjoner av ulikt antall komponenter, samt en vurdering av lite ulikhet blant testleddenes innhold, falt valget på å utelate faktoranalysen og heller omtale målet, med alle 14 testledd, som endimensjonalt.

Reliabilitet

Den interne konsistensen for 14 testledd var god: $\alpha = .87$. Dette tilsier at de ulike testleddene har god reliabilitet. Ved undersøkelse av Corrected Item-Total Correlation har tre items en verdi på under .3. Verdier under .3 kan man vurdere å fjerne da de ikke korrelerer sterkt med de andre testleddene, og kan måle noe annet enn det skalaen er ment å gjøre (Field, 2018; Pallant, 2020). Om man skal fjerne disse testleddene handler også om den overordnede Cronbachs alpha-verdi for hele skalaen, og det er gunstig å ta flere ting i betraktning før man velger å fjerne eller beholde testledd (Pallant, 2020).

«Cronbachs alpha if item deleted» viser at ved å fjerne tre items kan alpha-verdien øke, og man kan derfor diskutere om det vil være hensiktsmessig å fjerne disse testleddene fra skalaen for å gjøre den mer reliabel. Det er dog snakk om en minimal økning i alpha, fra .868 til .871 på det meste; en økning på kun .003. Ettersom alpha for hele skalaen er såpass god (.87),

og den ikke blir noe nevneverdig bedre av å fjerne items, blir det valgt å la de originale 14 items forbli en del av målet.

Korrelasjoner

For å undersøke validiteten til nye måleinstrumenter, kan man se på korrelasjoner mellom det nyutviklede målet og allerede validerte instrumenter som måler lignende konsepter (Field, 2018, s.53). Det er brukt Pearsons korrelasjonskoeffisient for å undersøke sammenhengen mellom avvisning blant single og validerte mål på kroppslig selvaktelse og fiendtlig sexisme mot det motsatte kjønn. Tabell 2 presenterer korrelasjonene for kvinner og menn. Signifikansnivået ble satt til .05 og .01, som betyr at det er 5% og 1% sannsynlighet for at resultatet skyldes tilfeldig variasjon. Det ble funnet en sterk negativ signifikant korrelasjon mellom opplevd avvisning og selvaktelse hos kvinner. Mellom opplevd avvisning og selvaktelse hos menn ble det funnet en svært svak negativ korrelasjon, og resultatet ble ikke signifikant. Det ble funnet en svak positiv korrelasjon mellom opplevd avvisning hos kvinner og fiendtlig sexisme mot menn, og resultatet ble ikke signifikant. Korrelasjon mellom opplevd avvisning hos menn og fiendtlig sexisme mot kvinner var tilnærmet ingen, og ikke signifikant.

Tabell 2

Pearsons korrelasjonsanalyse for sammenheng mellom avvisning, selvaktelse og fiendtlig sexisme mot motsatt kjønn (N = 111, n^a = 53, n^b = 58)

Variabel	1 ^a	2 ^a	3 ^a	1 ^b	2 ^b	3 ^b
Kvinner^a						
1. Avvisning	-					
2. Selvaktelse	-.46**	-				
3. Fiendtlig sexisme (mot menn)	.17	-.37**	-			
Menn^b						
1. Avvisning				-	-.08	.03
2. Selvaktelse					-	-.07
3. Fiendtlig sexisme (mot kvinner)						-
<i>M</i>	4.57	3.33	2.45	4.02	3.45	2.23
<i>SD</i>	5.25	.87	.64	6.02	.97	.68

*Notat. *p < .05, **p < .01*

Diskusjon

Målet med denne studien var å undersøke sammenhengen mellom avvisning, fiendtlig sexisme og kroppslig selvaktelse blant single individer, og med det utvikle et nytt måleinstrument på opplevd avvisning i dating-sammenheng. En faktoranalyse viste at det ikke eksisterer underdimensjoner ved målet, og en reliabilitetsanalyse viste god reliabilitet. Resultatene av en korrelasjonsanalyse viste en sterk positiv korrelasjon mellom opplevd avvisning blant kvinner og fysisk selvaktelse, samt en svært svak positiv korrelasjon mellom opplevd avvisning blant menn og fysisk selvaktelse. Videre viste resultatene tilnærmet ingen korrelasjon mellom opplevd avvisning blant menn og fiendtlig sexisme mot kvinner, samt en moderat positiv korrelasjon mellom opplevd avvisning blant kvinner og fiendtlig sexisme mot menn.

Kroppslig selvaktelse

Sammenhengen mellom opplevd avvisning og fysisk selvaktelse ble undersøkt, og viste en positiv sterk signifikant korrelasjon blant kvinnelige deltagere. Dette gir støtte til tidligere forskning, som viser at avvisning har en negativ effekt på ens selvbilde (Kavanagh et al., 2010), samt at kvinner rapporterer om lavere selvbilde etter å ha blitt avvist basert på fysisk attraktivitet (Pass et al., 2010). Det ble imidlertid ikke funnet en signifikant sammenheng mellom avvisning blant menn og kroppslig selvaktelse. Mangel på signifikante resultater i denne studien, kan komme av utvalgsstørrelsen. Desto større utvalget er, jo større er sjansen for å få statistisk signifikante resultater. Ved lite utvalg vil det være mer gunstig å vurdere styrken til korrelasjonskoeffisienten, heller enn den statistiske signifikansen, ettersom en svak korrelasjon kan være statistisk signifikant så lenge utvalget er stort nok. Samtidig kan en sterk korrelasjon oppstå som en tilfeldighet, i et mindre utvalg (Khalilzadeh & Tasci, 2017; Field, 2018). Signifikante funn i denne studien kunne gitt støtte til tidligere forskning, som viser at menn rapporterer om lavere selvbilde i større grad etter å ha blitt avvist basert på statusbaserte faktorer

(Pass et al., 2010; Kavanagh et al., 2010). Det er kun kroppslig selvaktelse som måles i denne studien, og dersom det hadde blitt inkludert mål på selvaktelse knyttet til andre aspekter, som eksempelvis mer statusbaserte faktorer, kan man anta at resultatet for menn hadde blitt annerledes.

Det å sammenligne funn fra annen forskning kan være noe problematisk, grunnet ulike valg av måleinstrumenter og studiedesign. I studien gjennomført av Pass og kolleger ble det brukt Rosenberg Self-Esteem Scale for å måle selvaktelse (Rosenberg, 1965). Den største forskjellen mellom disse målene er at SSES (Heatherton & Polivy, 1991), tar sikte på å måle «state»-selvaktelse, en mer situasjonsbetinget form for selvilde, samt at det i denne studien kun ble inkludert subskalaen for selvaktelse knyttet til kropp og utseende. Rosenberg Self-Esteem Scale måler «trait»-selvaktelse, en mer stabil og mer global form for selvaktelse. Det er dermed viktig å utvise forsiktighet ved sammenligning av resultater.

Ettersom syn på egen kropp for begge kjønn kan være et sensitivt tema og kan være ubehagelig å rapportere for noen, kan man anta at det i visse tilfeller forekommer underrapportering. For menn kan det å snakke om sensitive temaer være særlig problematisk, og kan føre til mindre ærlige svar både ved rapportering av eget selvilde og opplevd avvisning. Basert på korrelasjon har man ingen mulighet til å vurdere kausalitet, og det er dermed ikke gitt at det er avvisningen som fører til lavere selvilde. Forskning har vist at de med lavere selvilde i større grad tolker nøytrale hendelser og informasjon i negativ retning (McElroy et al., 2007), noe som kan føre til at individer med lavt selvilde rapporterer å oppleve mer avvisning. Dette kan være en årsak til at denne studien fikk støtte til den første hypotesen.

Fiendtlig sexisme

Hypotese 2 predikerte en positiv sammenheng mellom avvisning og fiendtlig sexisme mot det motsatte kjønn, for menn, men ikke for kvinner. Korrelasjon mellom avvisning blant menn og fiendtlig sexisme mot kvinner var tilnærmet ingen, samt ikke signifikant. Som nevnt kan mangel på signifikante resultater i denne studien være et resultat av et mindre utvalg. Basert på tidligere forskning på lignende tematikk, som illustrerer sammenhenger mellom avvisning blant menn og fiendtlighet mot kvinner, var mangel på korrelasjon overraskende (Andrighetto et al., 2019). Et signifikant resultat hadde dermed ikke gitt støtte til tidligere forskning på samme tematikk. Det er viktig å nevne at det finnes få empiriske studier som ser på den direkte sammenhengen mellom avvisning og fiendtlig sexisme, men heller sammenhengen mellom mål på lignende konsepter. Eksempelvis måler Studien til Andrighetto og kolleger fiendtlige holdninger, men med andre mål enn Ambivalent Sexism Scale⁴. I tillegg undersøker studien sammenhengen i en online dating-kontekst, og ikke i forbindelse med ansikt-til-ansikt-situasjoner, slik som denne studien. Studien har et eksperimentelt design, i likhet med en rekke andre studier på avvisning og dets reaksjoner, der deltagerne har opplevd en form for manipulert følelse av avvisning, og deretter rapportert om holdninger, selvoppfattelse og/eller hvordan de følte seg i etterkant av eksperimentet (som Twenge et al., 2001; Blake et al., 2018). Forskjellen fra denne studien er at denne studien forsøker å gi et bilde på sammenhengen mellom avvisning, ulike holdningsmål og selvoppfattelse, basert på selvrapporing. Ulikhet i studiedesign må tas i betraktning når resultater vurderes opp mot hverandre, og kan være årsaker til at denne studiens resultater ikke nødvendigvis stemmer med tidligere forskning. Dette gjør det nødvendig å utvise forsiktighet både når man sammenligner resultatene, samt ved konkludering av denne studien.

⁴ Studien måler aggressive tendenser mot online partner og fiendtlige holdninger mot motsatt kjønn gjennom Malicious Humour subskala (The Indirect Aggression Scale), Illinois Rape Myth Acceptance Scale, Attitudes Toward Dating Violence Scale og Rejected-Related Emotions Scale.

Mangel på korrelasjon mellom avvisning blant menn og fiendtlighet mot kvinner kan komme av flere årsaker. Det er mulig at menn er mindre villig til å rapportere at de er blitt avvist. Det kan også være at menn har mer erfaring med avvisning enn kvinner, ettersom det i et sosiokulturelt og biologisk perspektiv vektlegges at mannen er den som «alltid» vil ha samleie og som regel er den som initierer det, mens kvinnen gjerne er mindre villig (Grøntvedt et al., 2015), og at dette kan påvirke hvordan de rapporterer om avvisning. Gjennomsnittsalderen for mennene i utvalget er rundt 22 år, og ettersom Norge stadig regnes som et av verdens mest egalitære land (Grøntvedt & Kennair, 2013), kan man tenke seg at disse mennene trolig har vokst opp i hjem med sterke kvinnelige personligheter og et fokus på likestilling, om enn implisitt, som kan ha formet deres holdninger til kvinner i en positiv retning. Dermed kan mangel på sammenheng være en indikator på lite kvinnefiendtlige holdninger blant utvalget. Samtidig er det vist at kjønnsforskjeller knyttet til fiendtlighet mot kvinner i Norge, er sammenlignbare med tall fra mindre egalitære land (Bendixen & Kennair, 2017), og en studie gjennomført av Bendixen og kolleger (2014) over et utvalg menn i Trøndelag, fant at menn var mindre avvisende til voldtektstøttende holdninger enn kvinner. Det er altså ikke gitt at utvalget er den avgjørende faktoren for et så svakt nivå av fiendtlig sexisme blant menn i vår studie. Basert på tidligere studier over fiendtlig sexisme i Norge, indikerer mangel på korrelasjon mellom fiendtlighet mot kvinner og avvisning i denne studien ikke nødvendigvis fravær av fiendtlig sexisme mot kvinner.

Et lavt nivå av fiendtlig sexisme mot kvinner i denne studien kan være en følge av underrapportering. Ettersom fiendtlig sexisme mot kvinner illustrerer et svært antifeministisk syn, som man kan tenke seg ikke er særlig velkomment i et likestilt land som Norge, kan selvrapporteringene i denne studien være motivert av sosial ønskerdighet (social desirability) (Tourangeau & Yan, 2007), knyttet til å fremstå mer feminisme-støttende enn man kanskje er. Atferdshandlingene som endte opp i instrumentet er hovedsakelig utarbeidet av unge kvinner,

og det er mulig at målet ikke fungerer like bra for menn, som for kvinner. Dersom handlingene også hadde skildret andre former for avvisning, slik som seksuell avvisning, kan det være at resultatene for menn hadde blitt annerledes.

Videre viste resultatet en moderat positiv sammenheng mellom avvisning hos kvinner og fiendtlig sexisme mot menn, noe som var interessant. Basert på fremveksten av likestilling og feminisme, samt kampanjer som #metoo, kan man argumentere for at det er mer godtatt for kvinner å være tydelig fiendtlige overfor menn som ikke støtter slike tanker, enn det er for menn å være antifeministiske. Dersom man antar at menn er mer vant med avvisning enn kvinner, kan det være at avvisning vekker sterkere følelser i kvinner enn menn. Kombinasjonen av disse faktorene kan være en potensiell årsak til sammenhengen mellom avvisning blant kvinner og fiendtlig sexisme mot menn.

Slik som alle korrelasjonsstudier er det heller ikke her mulig å si noe om kausalitet, og dermed vet man ikke hvilken vei pilen peker. En sammenheng mellom fiendtlig sexisme mot menn og avvisning hos kvinner betyr ikke nødvendigvis at avvisning fører til fiendtlig sexisme, men muligens at individer med fiendtlig sexistiske holdninger mot menn opplever å bli avvist oftere, eller at kvinner med lavere selvbilde rapporterer å bli avvist oftere. Dette kan stemme overens med forskning på at de med lavere selvbilde i større grad tolker hendelser i negativ retning, (McElroy et al., 2007). Samtidig kan det være at avvisning og fiendtlig sexisme reflekterer en tredje variabel som ikke er målt i denne studien. Til tross for at resultatene ikke gir støtte for hypotese 2, undergraver ikke det viktigheten av å diskutere temaene opp mot hverandre. Ettersom det som nevnt ikke er funnet studier som ser på den direkte sammenhengen mellom disse faktorene, er det behov for mer forskning for å enten avvise eller støtte tanken om en forbindelse.

Styrker og svakheter

En styrke ved nettbaserte spørreskjemaer er at det kan føre til økt ærlighet i svarene ettersom man er anonym, og det i teorien ikke er noen sosiale implikasjoner ved deltagelse (Dewaele, 2018, s.271). Fordelen med act nomination og dets bottom-up tilnærming, er at den bidrar til identifisering av atferdshandlinger på en annen måte enn prosesser som er forankret i teori, og dermed kan føre til nye empiriske oppdagelser. En annen styrke ved denne studie er at deltagerne består av omtrent like mange kvinner som menn, og utvalget er dermed representativt på kjønn. Dette er den første kjente studien på denne tematikken i Norge, som belyser viktigheten av å undersøke disse sammenhengene.

Denne studien er ikke uten begrensninger, og det er flere aspekter som kan og burde påpekes for videre undersøkelser. Studien er basert på selvrappoterer av hendelser som har skjedd de siste 4 ukene, noe som åpner for muligheten for underrapporterer grunnet glemsomhet. En fordel med nettbaserte spørreundersøkelser er at det er en billig, rask og lettvinnt måte å samle inn data på, men samtidig er det vanskeligere å få høye responsrater, sammenlignet med papirbaserte studier (Nulty, 2008; Monroe & Adams, 2012). Ettersom det ikke er mulig til å si noe om responsrate for denne studien, som er en svakhet i seg selv, kan man med høy sannsynlighet anta at lav responsrate også er tilfellet her. Videre var det en relativt lang spørreundersøkelse, som tok omtrent 15 minutter å gjennomføre. Lange spørreundersøkelser kan føre til at respondenter mister motivasjon etter en viss tid, og gir useriøse svar eller ikke orker å fullføre, og responsraten blir dermed lavere (Rolstad et al., 2011; Bendixen & Kennair, 2017). Selv om deltagerne ble informert om at undersøkelsen inneholdt spørsmål av følsom art og at det kunne vært hensiktsmessig å sitte i et skjermet område, er det ikke gitt at alle deltagerne gjorde dette. Dette kan ha påvirket hvor ærlig respondentene valgte å være ved besvarelse av studien. Det er også mulig at deltagerne har valgt å ikke svare, eller valgt å ikke godta bruk av data, grunnet hensyn til personvern, til tross for informering om at studien var anonym.

Ettersom bachelorstudentene har rekruttert bekjente, kan dette ha hatt effekt på oppriktigheten i deltagelsen, dersom man som deltager ikke ønsker at noen man kjenner skal kunne finne ut av hva man har svart på studien.

I undersøkelsen er det ikke inkludert et spørsmål eller avklaring for om deltagerne faktisk er ute etter en partner (enten korttids eller langtids) i tidsrommet de svarte på studien. Dette gjør i teorien at svarene kan være problematiske å tolke. Dersom man hadde vært ute etter en partner ville man trolig lagt ned mer innsats i en dating-sammenheng, som kan bety at man hadde tatt en avvisning verre enn om man ikke var særlig investert eller interessert. Det er heller ikke inkludert en avklaring på hvor mange individer deltagerne har forsøkt å oppnå romantisk kontakt med i løpet av den aktuelle måneden.

Utvalgsmetoden har som tidligere nevnt den ulempen at utvalget ofte blir svært lite representativt, som også er tilfellet her. Utvalget består av universitetsstudenter i omtrent samme alder (starten/midten av 20-årene) og inkluderer kun individer som identifiserer seg selv som heterofile, da andelen deltagere med andre legninger ikke var stor nok til at det var hensiktsmessig å inkludere dem. Det er dermed ikke mulig å generalisere disse funnene til andre aldre eller legninger. Dessuten, er hele utvalget fra det samme universitetet, som kan begrense den geografiske representativiteten. Det at utvalget er såpass lite kan også ha påvirkning på resultatet, da man i slike tilfeller høyst sannsynlig ikke får signifikante resultater (Khalilzadeh & Tasci, 2017).

Utførelsen av act nomination-metoden i denne studien er en annen svakhet. For innsamling av atferdshandlinger innen det aktuelle temaet brukes gjerne en egen studie, der man ber et relativt stort og representativt utvalg respondenter skrive ned ulike handlingskonsepter de kommer på innenfor det respektive temaet, og/eller ved å ta i bruk en ekspertgruppe (Buss & Craik, 1981; Jonason & Buss, 2012). Ved å gjøre det på denne måten sikrer man seg at konseptene som samles inn er mer representative for flere enn kun en liten

mengde mennesker. Bachelorgruppen bestod av kun 10 personer, og til tross for at man søkte innspill fra bekjente så er det så og si kun studenter i 20-årene som har laget listen over konsepter. Videre består bachelorgruppen av 8 jenter og 2 gutter, og dette kan ha hatt implikasjoner for hvilke konsepter som ble stående igjen som mest representative til slutt, noe som kan ha påvirket resultatene. Ved prototyping er det normalt å ta i bruk statistiske analyser, som faktoranalyse, for å avdekke de mest representative handlingene, og der ble ikke gjort i denne studien.

Implikasjoner for videre forskning

Ved videre studier av avvisning blant single individer, er det nyttig å kontrollere for mengde aktiv søking og mengde opplevd aksept, for å få et mer nyansert bilde på situasjonen. Det finnes ikke et allerede validert mål på aktiv søking, så for å ta det i betraktning kreves det at man utvikler og validerer et mål på aktiv søking, som jo er en studie i seg selv. Denne studien har antatt at mengde opplevd avvisning implisitt sier at man driver aktiv søking og opplever aksept på lik linje med avvisning, men med dette får man ikke et klart bilde på om mengde søking eller aksept kan ha en modererende effekt på konsekvenser av avvisning. Ved bruk av instrumentet vil det være nyttig å kartlegge hvorvidt deltagerne er på aktiv leting etter partner, enten for en kortvarig eller langvarig relasjon.

Videre studier må sørge for et mer representativt utvalg, da det basert på denne studien ikke er mulig å generalisere noen resultater utover en ung heterofil binær studentpopulasjon, men også se på instrumentet opp mot andre allerede validerte mål, som eksempelvis ensomhet. Samtidig er det også nødvendig å sikre at atferdshandlingene i instrumentet er representative for individer i andre aldre, med andre legninger, og som definerer seg som noe annet enn mann eller kvinne, gjennom å samle det inn fra en større og mer representativ gruppe. Både longitudinelle og eksperimentelle studier på tematikken kan være gunstig for å etablere mulig

sammenhenger eller underliggende dimensjoner i større grad. På sikt hadde det vært interessant å ta i bruk måleinstrumentet på tvers av kulturer, aldere og legninger, for å undersøke hvorvidt det er ulikheter knyttet til hva man opplever som avvisning, samt om avvisning blant single i andre populasjoner får de samme eller andre resultater knyttet til selvaktelse og fiendtlig sexisme. Der tidligere studier på avvisning innad parforhold og fiendtlig sexisme har sett på påvirkningen av andre faktorer, som sensitivitet for avvisning eller sosial dominansorientering, hadde det vært interessant å se om resultatene for single er like eller ulike i samme forskningssetting.

Konklusjon

Hypotesen om negativ sammenheng mellom avvisning blant single og kroppslig selvaktelse fikk støtte, med sterk negativ korrelasjon mellom avvisning blant kvinner og kroppslig selvaktelse og svak negativ korrelasjon mellom avvisning blant menn og kroppslig selvaktelse. Hypotesen om positiv sammenheng mellom avvisning blant single og fiendtlig sexisme mot motsatt kjønn fikk ingen støtte. For å øke forståelsen av ethvert atferdsfenomen er det nødvendig med reliable og valide måleinstrumenter, noe denne studien har forsøkt å utvikle. Det utviklede instrumentet viste god reliabilitet, men det samlede resultatet gir ikke gode nok forutsetninger for å si om målet er valid eller ikke. Det faktum at det finnes få empiriske studier som undersøker sammenhengen mellom de spesifikke variablene, samt at utvalget i denne studien er lite representativt, gjør at resultatene må tolkes med forsiktighet. Det er nødvendig med modifikasjoner på instrumentet, samt å sammenligne det med andre standardiserte mål. Fremtidig forskning burde sikre at utvalget er større og mer representativt, i tillegg til mer representative atferdshandlinger brukt i måleinstrumentet. Bunnlinjen er at det er behov for mer empiriske forskning på denne tematikken, for å tydeligere kunne vurdere validiteten og generaliserbarheten til dette instrumentet.

Referanseliste

- Addis, M. E., & Mahalik, J. R. (2003). Men, masculinity, and the contexts of help seeking. *American Psychologist*, *58*(1), 5. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.58.1.5>
- Ainsworth, M. D. S., & Bell, S. M. (1970). Attachment, Exploration, and Separation: Illustrated by the Behavior of One-Year-Olds in a Strange Situation. *Child Development*, *41*(1), 49–67. <https://doi.org/10.2307/1127388>
- Andrighetto, L., Riva, P., & Gabbiadini, A. (2019). Lonely hearts and angry minds: Online dating rejection increases male (but not female) hostility. *Aggressive Behavior*, *45*(5), 571–581. <https://doi.org/10.1002/ab.21852>
- Baele, S. J., Brace, L., & Coan, T. G. (2021). From “Incel” to “Saint”: Analyzing the violent worldview behind the 2018 Toronto attack. *Terrorism and Political Violence*, *33*(8), 1667–1691. <https://doi.org/10.1080/09546553.2019.1638256>
- Baumeister, R. F., Brewer, L. E., Tice, D. M., & Twenge, J. M. (2007). Thwarting the Need to Belong: Understanding the Interpersonal and Inner Effects of Social Exclusion. *Social and Personality Psychology Compass*, *1*(1), 506–520. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2007.00020.x>
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, *117*(3), 497. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.497>
- Baumeister, R. F., & Tice, D. M. (1990). Point-Counterpoints: Anxiety and Social Exclusion. *Journal of Social and Clinical Psychology*, *9*(2), 165–195. <https://doi.org/10.1521/jscp.1990.9.2.165>
- Begen, F. M., & Turner-Cobb, J. M. (2015). Benefits of belonging: Experimental manipulation of social inclusion to enhance psychological and physiological health parameters. *Psychology & Health*, *30*(5), 568–582. <https://doi.org/10.1080/08870446.2014.991734>
- Bendixen, M., Henriksen, M., & Nøstdahl, R. K. (2014). Attitudes toward rape and attribution of responsibility to rape victims in a Norwegian community sample. *Nordic Psychology*, *66*(3), 168–186. <https://doi.org/10.1080/19012276.2014.931813>
- Bendixen, M., & Kennair, L. E. O. (2017). When less is more: Psychometric properties of Norwegian short-forms of the Ambivalent Sexism Scales (ASI and AMI) and the Illinois Rape Myth Acceptance (IRMA) Scale. *Scandinavian Journal of Psychology*, *58*(6), 541–550. <https://doi.org/10.1111/sjop.12392>
- Blake, K. R., Bastian, B., & Denson, T. F. (2018). Heightened male aggression toward sexualized women following romantic rejection: The mediating role of sex goal activation. *Aggressive Behavior*, *44*(1), 40–49. <https://doi.org/10.1002/ab.21722>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss*. Basic Books.
- Buckley, K. E., Winkel, R. E., & Leary, M. R. (2004). Reactions to acceptance and rejection: Effects of level and sequence of relational evaluation. *Journal of Experimental Social Psychology*, *40*(1), 14–28. [https://doi.org/10.1016/S0022-1031\(03\)00064-7](https://doi.org/10.1016/S0022-1031(03)00064-7)
- Buss, D. M. (1989). Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral and brain sciences*, *12*(1), 1-14.
- Buss, D. M. (2021). Act Nomination Method. In: Shackelford T.K., Weekes-Shackelford V.A. (eds) *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-19650-3_1862. I T. K. Shackelford & V. A. Weekes-Shackelford (Red.), *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-19650-3_1862
- Buss, D. M., & Craik, K. H. (1981). The act frequency analysis of interpersonal dispositions: Aloofness, gregariousness, dominance and submissiveness. *Journal of Personality*, *49*(2), 175. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1981.tb00736.x>

- Buss, D. M., & Craik, K. H. (1983). The act frequency approach to personality. *Psychological Review*, *90*(2), 105. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.90.2.105>
- Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, *100*(2), 204. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.2.204>
- Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (2021). Sexual Strategies Theory. I T. K. Shackelford & V. A. Weekes-Shackelford (Red.), *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science* (s. 7509–7513). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-19650-3_1861
- Carpenter, S. (2018). Ten Steps in Scale Development and Reporting: A Guide for Researchers. *Communication Methods and Measures*, *12*(1), 25–44. <https://doi.org/10.1080/19312458.2017.1396583>
- Coleman, D. (2015). Traditional Masculinity as a Risk Factor for Suicidal Ideation: Cross-Sectional and Prospective Evidence from a Study of Young Adults. *Archives of Suicide Research*, *19*(3), 366–384. <https://doi.org/10.1080/13811118.2014.957453>
- Daly, S. E., & Reed, S. M. (2021). “I Think Most of Society Hates Us”: A Qualitative Thematic Analysis of Interviews with Incels. *Sex Roles*, *86*(1), 14–33. <https://doi.org/10.1007/s11199-021-01250-5>
- Dewaele, J.-M. (2018). Online Questionnaires. I A. Phakiti, P. De Costa, L. Plonsky, & S. Starfield (Red.), *The Palgrave Handbook of Applied Linguistics Research Methodology* (s. 269–286). Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1057/978-1-137-59900-1_13
- DiTommaso, E., Brannen, C., & Best, L. A. (2004). Measurement and Validity Characteristics of the Short Version of the Social and Emotional Loneliness Scale for Adults. *Educational and Psychological Measurement*, *64*(1), 99–119. <https://doi.org/10.1177/0013164403258450>
- Donnelly, D. A., & Burgess, E. O. (2008). The Decision to Remain in an Involuntarily Celibate Relationship. *Journal of Marriage and Family*, *70*(2), 519–535. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2008.00498.x>
- Eastwick, P. W., Luchies, L. B., Finkel, E. J., & Hunt, L. L. (2013). The predictive validity of ideal partner preferences: A review and meta-analysis. *Psychological Bulletin*, *140*(3), 623. <https://doi.org/10.1037/a0032432>
- Eisenberger, N. I., Lieberman, M. D., & Williams, K. D. (2003). Does Rejection Hurt? An fMRI Study of Social Exclusion. *Science*, *302*(5643), 290–292. <https://doi.org/10.1126/science.1089134>
- Feingold, A. (1991). Gender differences in effects of physical attractiveness on romantic attraction: A comparison across five research paradigms. *Journal of Personality and Social Psychology*, *59*(5), 981. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.5.981>
- FHI (2021, juni 10). *Selvmord i dødsårsaksstatistikken*. Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/hn/helseregistre-og-registre/dodsarsaksregisteret/selvmord-i-dodsarsaksstatistikken/>
- Field, A. (2018). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics* (5. utg.). SAGE Publications Ltd.
- Fletcher, G. J. O., Simpson, J. A., Thomas, G., & Giles, L. (1999). Ideals in intimate relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, *76*(1), 72. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.76.1.72>
- Forbes, G. B., Adams-Curtis, L. E., & White, K. B. (2004). First- and Second-Generation Measures of Sexism, Rape Myths and Related Beliefs, and Hostility Toward Women: Their Interrelationships and Association with College Students’ Experiences with Dating Aggression and Sexual Coercion. *Violence Against Women*, *10*(3), 236–261.

- <https://doi.org/10.1177/1077801203256002>
- Ford, M. B., & Collins, N. L. (2010). Self-esteem moderates neuroendocrine and psychological responses to interpersonal rejection. *Journal of Personality and Social Psychology, 98*(3), 405. <https://doi.org/10.1037/a0017345>
- Forgas, J. P., Kruglanski, A. W., & Williams, K. D. (2011). *The Psychology of Social Conflict and Aggression*. Psychology Press.
- Fredrickson, B. L., Hendler, L. M., Nilsen, S., O’Barr, J. F., & Roberts, T.-A. (2011). Bringing Back the Body: A Retrospective on the Development of Objectification Theory. *Psychology of Women Quarterly, 35*(4), 689–696. <https://doi.org/10.1177/0361684311426690>
- Freud, S. (1930). *Civilization and its discontents*. Hogarth.
- Glick, P., Diebold, J., Bailey-werner, B., & Lin, Z. (1997). The Two Faces of Adam: Ambivalent Sexism and Polarized Attitudes Toward Women. *Personality and Social Psychology Bulletin, 23*, 1323–1334. <https://doi.org/10.1177/01461672972312009>
- Glick, P., & Fiske, S. T. (1996). The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology, 70*(3), 491. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.3.491>
- Glick, P., & Fiske, S. T. (1999). The Ambivalence Toward Men Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Beliefs About Men. *Psychology of Women Quarterly, 23*(3), 519–536. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1999.tb00379.x>
- Glick, P., & Fiske, S. T. (2001). An ambivalent alliance. Hostile and benevolent sexism as complementary justifications for gender inequality. *The American Psychologist, 56*(2), 109–118.
- Glick, P., Fiske, S. T., Mladinic, A., Saiz, J. L., Abrams, D., Masser, B., Adetoun, B., Osagie, J. E., Akande, A., Alao, A., Annetje, B., Willemsen, T. M., Chipeta, K., Dardenne, B., Dijksterhuis, A., Wigboldus, D., Eckes, T., Six-Materna, I., Expósito, F., ... López, W. L. (2000). Beyond prejudice as simple antipathy: Hostile and benevolent sexism across cultures. *Journal of Personality and Social Psychology, 79*(5), 763. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.79.5.763>
- Grøntvedt, T. V., & Kennair, L. E. O. (2013). Age preferences in a gender egalitarian society. *Journal of Social, Evolutionary, and Cultural Psychology, 7*(3), 239. <https://doi.org/10.1037/h0099199>
- Grøntvedt, T. V., Kennair, L. E. O., & Mehmetoglu, M. (2015). Factors predicting the probability of initiating sexual intercourse by context and sex. *Scandinavian Journal of Psychology, 56*(5), 516–526. <https://doi.org/10.1111/sjop.12215>
- Harrington, A. G., & Overall, N. C. (2021). Women’s attractiveness contingent self-esteem, romantic rejection, and body dissatisfaction. *Body Image, 39*, 77–89. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.06.004>
- Heatherton, T. F., & Polivy, J. (1991). Development and validation of a scale for measuring state self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology, 60*(6), 895. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.60.6.895>
- Holt-Lunstad, J., Smith, T. B., Baker, M., Harris, T., & Stephenson, D. (2015). Loneliness and Social Isolation as Risk Factors for Mortality: A Meta-Analytic Review. *Perspectives on Psychological Science, 10*(2), 227–237. <https://doi.org/10.1177/1745691614568352>
- Hysing, M., Petrie, K. J., Bøe, T., Lønning, K. J., & Sivertsen, B. (2020). Only the Lonely: A Study of Loneliness Among University Students in Norway. *Clinical Psychology in Europe, 2*(1), 1–16. <https://doi.org/10.32872/cpe.v2i1.2781>
- Jaki, S., De Smedt, T., Gwóźdź, M., Panchal, R., Rossa, A., & De Pauw, G. (2019). Online hatred of women in the Incels.me forum: Linguistic analysis and automatic detection.

- Journal of Language Aggression and Conflict*, 7(2), 240–268.
<https://doi.org/10.1075/jlac.00026.jak>
- Jonason, P. K., & Buss, D. M. (2012). Avoiding entangling commitments: Tactics for implementing a short-term mating strategy. *Personality and Individual Differences*, 52(5), 606–610. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.12.015>
- Kavanagh, P. S., Robins, S. C., & Ellis, B. J. (2010). The mating sociometer: A regulatory mechanism for mating aspirations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 99(1), 120. <https://doi.org/10.1037/a0018188>
- Keenan, T., Evans, S., & Crowley, K. (2016). *An Introduction to Child Development*. SAGE.
- Kelly, A. J., Dubbs, S. L., & Barlow, F. K. (2015). Social Dominance Orientation Predicts Heterosexual Men's Adverse Reactions to Romantic Rejection. *Archives of Sexual Behavior*, 44(4), 903–919. <https://doi.org/10.1007/s10508-014-0348-5>
- Kennair, L. E. O. (2020). *Hvem skal gi omsorg til menn som faller utenfor?* Kilden. <https://kjonnsforskning.no/nb/2020/05/hvem-skal-gi-omsorg-til-menn-som-faller-utenfor>
- Khalilzadeh, J., & Tasci, A. D. A. (2017). Large sample size, significance level, and the effect size: Solutions to perils of using big data for academic research. *Tourism Management*, 62, 89–96. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2017.03.026>
- King, L. A., Heintzelman, S. J., & Ward, S. J. (2016). Beyond the Search for Meaning: A Contemporary Science of the Experience of Meaning in Life. *Current Directions in Psychological Science*, 25(4), 211–216. <https://doi.org/10.1177/0963721416656354>
- Labaf, F. (2019). United by rage, self-loathing, and male supremacy: The rise of the incel community. *INvoke*, 5.
- Leary, M. R. (1999). Making Sense of Self-Esteem. *Current Directions in Psychological Science*, 8(1), 32–35. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00008>
- Leary, M. R. (2001). *Interpersonal Rejection*. Oxford University Press, USA.
- Leary, M. R. (2005). Sociometer theory and the pursuit of relational value: Getting to the root of self-esteem. *European Review of Social Psychology*, 16(1), 75–111. <https://doi.org/10.1080/10463280540000007>
- Leary, M. R. (2015). Emotional responses to interpersonal rejection. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 17(4), 435–441.
- Leary, M. R., Kowalski, R. M., Smith, L., & Phillips, S. (2003). Teasing, rejection, and violence: Case studies of the school shootings. *Aggressive Behavior*, 29(3), 202–214. <https://doi.org/10.1002/ab.10061>
- Leary, M. R., Springer, C., Negel, L., Ansell, E., & Evans, K. (1998). The causes, phenomenology, and consequences of hurt feelings. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(5), 1225. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.5.1225>
- Maestriperi, D., Klimczuk, A., Traficonte, D., & Wilson, C. (2014). A greater decline in female facial attractiveness during middle age reflects women's loss of reproductive value. *Frontiers in Psychology*, 5, 179.
- Maner, J. K., DeWall, C. N., Baumeister, R. F., & Schaller, M. (2007). Does social exclusion motivate interpersonal reconnection? Resolving the. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(1), 42. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.1.42>
- Maslow, A. H. (1968). *Toward a psychology of being*. Van Nostrand.
- Masser, B. M., & Abrams, D. (2004). Reinforcing the Glass Ceiling: The Consequences of Hostile Sexism for Female Managerial Candidates. *Sex Roles*, 51(9), 609–615. <https://doi.org/10.1007/s11199-004-5470-8>
- McElroy, T., Seta, J. J., & Waring, D. A. (2007). Reflections of the self: How self-esteem determines decision framing and increases risk taking. *Journal of Behavioral Decision Making*, 20(3), 223–240. <https://doi.org/10.1002/bdm.551>

- Menzie, L. (2022). Stacys, Beckys, and Chads: The construction of femininity and hegemonic masculinity within incel rhetoric. *Psychology & Sexuality, 13*(1), 69–85. <https://doi.org/10.1080/19419899.2020.1806915>
- Monroe, M. C., & Adams, D. C. (2012). Increasing response rates to web-based surveys. *Journal of extension, 50*(6), 6-7.
- Murray, S. L., Holmes, J. G., & Collins, N. L. (2006). Optimizing assurance: The risk regulation system in relationships. *Psychological Bulletin, 132*(5), 641. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.132.5.641>
- NESH. (2021). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora*. <https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora/>
- New York Times. (2014, mai 24). *Retribution*. Youtube. <https://www.nytimes.com/video/us/100000002900707/youtube-video-retribution.html>
- NSD. (u.å.). *Spørreskjema*. NSD. Hentet 21. mai 2022, fra <https://nsd.no/personverntjenester/opplagsverk-for-personvern-i-forskning/sporreskjema>
- Nulty, D. D. (2008). The adequacy of response rates to online and paper surveys: What can be done? *Assessment & Evaluation in Higher Education, 33*(3), 301–314. <https://doi.org/10.1080/02602930701293231>
- Pallant, J. (2020). *SPSS Survival Manual. A Step by Step Guide to Data Analysis Using IBM SPSS*. Routledge.
- Park, L. E., DiRaddo, A. M., & Calogero, R. M. (2009). Sociocultural Influence and Appearance-Based Rejection Sensitivity Among College Students. *Psychology of Women Quarterly, 33*(1), 108–119. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2008.01478.x>
- Pass, J. A., Lindenberg, S. M., & Park, J. H. (2010). All you need is love: Is the sociometer especially sensitive to one's mating capacity? *European Journal of Social Psychology, 40*(2), 221–234. <https://doi.org/10.1002/ejsp.619>
- Redaksjonen for norsk APA-stil. (2021). *Norsk APA-manual: En nasjonal standard for norskspråklig APA-stil basert på APA 7th*. <https://www.unit.no/tjenester/norsk-apa-referansestil>
- Reform (2022). *Incels i Norge. En kartlegging av ensomhet og helse blant norske 'incels'*. Reform - ressurscenter for menn.
- Rodger, E. (2014). *My Twisted World: The Story of Elliot Rodger*. 146.
- Rolstad, S., Adler, J., & Rydén, A. (2011). Response Burden and Questionnaire Length: Is Shorter Better? A Review and Meta-analysis. *Value in Health, 14*(8), 1101–1108. <https://doi.org/10.1016/j.jval.2011.06.003>
- Romero-Canyas, R., Downey, G., Berenson, K., Ayduk, O., & Kang, N. J. (2010). Rejection Sensitivity and the Rejection–Hostility Link in Romantic Relationships. *Journal of Personality, 78*(1), 119–148. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2009.00611.x>
- Rosenberg, M. (1965). Rosenberg self-esteem scale. *Journal of Religion and Health*.
- Rudert, S., Greifeneder, R., & Williams, K. (2019). *Current Directions in Ostracism, Social Exclusion and Rejection Research*. Routledge.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist, 55*(1), 68. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- Schaafsma, J., & Williams, K. D. (2012). Exclusion, intergroup hostility, and religious fundamentalism. *Journal of Experimental Social Psychology, 48*(4), 829–837. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2012.02.015>
- Shackelford, T. K., Schmitt, D. P., & Buss, D. M. (2005). Universal dimensions of human mate preferences. *Personality and individual differences, 39*(2), 447-458.

- Sivertsen, B. (2021). *SHoT tilleggsundersøkelse 2021: Studentenes helse- og trivselsundersøkelse*. Folkehelseinstituttet, Avdeling for helsefremmende arbeid.
- Stratmoen, E., Greer, M. M., Martens, A. L., & Saucier, D. A. (2018). What, I'm not good enough for you? Individual differences in masculine honor beliefs and the endorsement of aggressive responses to romantic rejection. *Personality and Individual Differences, 123*, 151–162. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.10.018>
- Sugiura, L. (2021). *The Incel Rebellion: The Rise of the Manosphere and the Virtual War Against Women*. Emerald Group Publishing.
- Sundquist, J. (2021, september 10). – *Vi trenger mer kunnskap om incels*. Psykologisk.no. <https://psykologisk.no/2021/09/vi-trenger-mer-kunnskap-om-incels/>
- Swim, J. K., Hyers, L. L., Cohen, L. L., & Ferguson, M. J. (2001). Everyday Sexism: Evidence for Its Incidence, Nature, and Psychological Impact From Three Daily Diary Studies. *Journal of Social Issues, 57*(1), 31–53. <https://doi.org/10.1111/0022-4537.00200>
- Tourangeau, R., & Yan, T. (2007). Sensitive questions in surveys. *Psychological Bulletin, 133*(5), 859. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.133.5.859>
- Twenge, J. M., Baumeister, R. F., Tice, D. M., & Stucke, T. S. (2001). If you can't join them, beat them: Effects of social exclusion on aggressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology, 81*(6), 1058. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.81.6.1058>
- Walter, K. V., Conroy-Beam, D., Buss, D. M., Asao, K., Sorokowska, A., Sorokowski, P., Aavik, T., Akello, G., Alhabahba, M. M., Alm, C., Amjad, N., Anjum, A., Atama, C. S., Atamtürk Duyar, D., Ayebare, R., Batres, C., Bendixen, M., Bensafia, A., Bizumic, B., ... Zupančič, M. (2020). Sex Differences in Mate Preferences Across 45 Countries: A Large-Scale Replication. *Psychological Science, 31*(4), 408–423. <https://doi.org/10.1177/0956797620904154>

